

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเชิงทดลองแบบ pre - post - test control group design.

กลุ่มตัวอย่าง

เป็นมารดาที่มีบุตรคลอดก่อนกำหนดที่มีอายุครรภ์ระหว่าง 28-34 สัปดาห์ โดยทารกที่คลอดมีน้ำหนักตัวอยู่ระหว่าง 1,000-2,400 กรัม ที่มีคะแนนความเครียดตั้งแต่ 14 ขึ้นไป ร่วมกับการวินิจฉัยของแพทย์ และเป็นผู้ที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลองระหว่างวันที่ 20 กุมภาพันธ์ - 31 มีนาคม 2545 โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายจากประชากรมา 18 ราย แบ่งเข้ากลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ๆ ละ 6 ราย และกลุ่มควบคุม 6 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

1. แบบวัดความเครียดของมารดาที่คลอดบุตรก่อนกำหนด
2. โปรแกรมให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง
3. โปรแกรมการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. แบบวัดความเครียดของมารดาที่คลอดบุตรก่อนกำหนด และบุตรต้องใส่เครื่องช่วยหายใจ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษารายละเอียด เกี่ยวกับความเครียดของมารดาที่คลอดก่อนกำหนด จากเอกสารทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัด

1.2 ผู้วิจัยศึกษารายละเอียด แบบวัดความเครียดของคนไทย ของกรมสุขภาพจิต แล้วนำมาสร้างเป็นแบบวัดความเครียดของมารดาที่คลอดก่อนกำหนด จำนวน 30 ข้อ โดยให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (face validity) โดยนำแบบวัด

ความเครียดที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผศ.ดร. สมคิด บุญเรือง นพ.เทอดศักดิ์ เดชคง และ นพ. ศักดา เขียวขวัญศรี พิจารณาข้อคำถามในแบบวัดที่สร้างขึ้น สามารถวัดได้ตรงตามขอบเขต ประเด็นหลัก ตามนิยามศัพท์เฉพาะของการศึกษาวิจัยครั้งนี้หรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้จำนวน 23 ข้อ

1.4 หาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) โดยนำแบบวัดความเครียดที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์แล้วไปทดลองใช้กับมารดาที่คลอดก่อนกำหนด และ บุตรต้องใส่เครื่องช่วยหายใจที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 26 ราย แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมข้อที่เหลือ (corrected item - total correlation) ตัดข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่า 0.2 ออก ได้ข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ จาก 23 ข้อ

1.5 หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยนำแบบวัดความเครียดที่คัดเลือกแล้วในข้อ 1.4 มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha - coefficient) ของ ครอนบาค (cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.86

1.6 นำแบบวัดความเครียด ที่หาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้วไปใช้ในการวิจัยต่อไป

2. โปรแกรมให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษารายละเอียดจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษา ตามทฤษฎีเผชิญความจริง หลักการให้คำปรึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมให้คำปรึกษาให้เหมาะสมกับปัญหาและผู้รับคำปรึกษา

2.2 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่ ผศ.ดร. สมคิด บุญเรือง นพ. เทอดศักดิ์ เดชคง นพ. ศักดา เขียวขวัญศรี เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องในเรื่องเนื้อหา ขั้นตอน และวิธีการดำเนินการ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.3 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อ 2.2 ไป ทดลองใช้กับมารดาที่คลอดก่อนกำหนด จำนวน 1 ราย เพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหา วิธีการ และระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

2.4 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้ดำเนินการวิจัย

3. โปรแกรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎีเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ ของโปรแกรม พัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

3.2 ผู้วิจัยศึกษาโปรแกรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต ที่สร้างโดย นพ. เทอดศักดิ์ เดชคง มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างกิจกรรมให้สอดคล้องกับทฤษฎีแนวความคิด และกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

3.3 นำโปรแกรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่ ผศ.ดร. สมคิด บุญเรือง นพ. เทอดศักดิ์ เดชคง นพ. ศักดา เข็มชูขวัญศรี เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องในเนื้อหา ขั้นตอน และวิธีการดำเนินการ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.4 นำโปรแกรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับมารดาที่คลอดก่อนกำหนด จำนวน 1 ราย เพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหา วิธีการ และระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

3.5 นำโปรแกรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ที่ทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้ดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการ ร.พ. ระยอง เพื่อขออนุมัติในการศึกษาวิจัย

1.2 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย แก่หัวหน้าหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม 3 ทราบ และขอความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย

2. ขั้นตอนการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย จากมารดาที่คลอดก่อนกำหนดและบุตรต้องใส่เครื่องช่วยหายใจ ในหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม 3 ร.พ. ระยอง เพื่อแบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม

กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับโปรแกรมให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง โดยดำเนินการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล ตามขั้นตอนจำนวน 10 ครั้ง แบ่งเป็นสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละประมาณ 40 นาที รวมระยะเวลา 3 สัปดาห์ โดยทำทีละคนๆ ละสามวันเป็นกลุ่ม

กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับโปรแกรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ โดยดำเนินการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล ตามขั้นตอนจำนวน 10 ครั้ง แบ่งเป็นสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละประมาณ 40 นาที รวมระยะเวลา 3 สัปดาห์ โดยทำทีละคนๆ ละสมไว้เป็นกลุ่ม

กลุ่มควบคุม ไม่ได้รับการให้คำปรึกษา แต่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาการของบุตร และแผนการรักษาของแพทย์รวมทั้งเวลาและกิจกรรมในการเข้าเยี่ยมบุตรตามปกติ

ผู้เข้าร่วมการทดลองทั้ง 3 กลุ่ม จะต้องตอบแบบวัดความเครียด ก่อนเริ่มดำเนินการทดลอง 1 ครั้ง เมื่อสิ้นสุดการทดลอง 1 ครั้ง และระยะติดตามผล โดยทิ้งช่วงหลังจบการทดลองแล้ว 2 สัปดาห์ อีก 1 ครั้ง เริ่มดำเนินการทดลอง วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2545 และสิ้นสุดกระบวนการทดลอง วันที่ 20 เมษายน 2545

วิธีการทดลอง

1. วัดระดับความเครียดของมารดาที่คลอดก่อนกำหนดและบุตรต้องใส่เครื่องช่วยหายใจ โดยใช้แบบวัดความเครียดที่สร้างขึ้น

2. ให้คำปรึกษาตามโปรแกรมแก่กลุ่มทดลองเป็นรายบุคคล สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ๆ ละครั้งละประมาณ 40 นาที จำนวน 10 ครั้ง

3. วัดระดับความเครียดของมารดา หลังจบการให้คำปรึกษาทุกครั้ง

4. วัดระดับความเครียดของมารดา ในระยะติดตามผล 2 สัปดาห์

แบบแผนการทดลอง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยดำเนินการวิจัยแบบมีกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม เป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม โดยวัดก่อนการทดลองและวัดหลังการทดลอง ซึ่งมีแบบแผนการทดลองดังนี้

แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	วัดก่อน	ทดลอง	วัดหลัง	ติดตามผล
RE_1	T_1	X_1	T_2	T_3
RE_2	T_1	X_2	T_2	T_3
RC	T_1	-	T_2	T_3

ความหมายของสัญลักษณ์

E_1	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง
E_2	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับโปรแกรมการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์
T_1	แทน	ระยะก่อนการทดลอง
T_2	แทน	ระยะหลังการทดลอง
T_3	แทน	ระยะติดตามผล
X_1	แทน	การให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง
X_2	แทน	การให้โปรแกรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์
-	แทน	วิธีปกติ
C	แทน	กลุ่มควบคุม
R	แทน	Random

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเอสพีเอสเอส (SPSS : statistical package for social science) วิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำ (two-way analysis of variance: repeated measurement) และการทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีแบบนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls procedure)